

INKULIZIV TA'LIMNI TASHKIL ETISHNING MAQSDA VA VAZIFALARI

Toshpo'lova Oyzoda Abdukadirovna

Guliston shahar, 1 mavze, "Navbahor" MFY, Kòrkam diyòr kòchasi 7uy.

Amaliyotchi psixolog

Kirish Inklyuziv ta'lim - bu barcha o'quvchilarning individual xususiyatlari va qobiliyatidan qat'i nazar, sifatli ta'lim imkoniyatlaridan teng foydalanishni ta'minlashga qaratilgan asosiy tamoyil. Inklyuziv ta'limni tashkil etishdan maqsad turli xil ehtiyojlar, kelib chiqishi va ta'lim profillariga ega bo'lgan talabalarning ishtiroki, faolligi va muvaffaqiyatiga yordam beradigan o'quv muhitini yaratishdir. Ushbu maqola inklyuziv ta'lim tizimlari va amaliyotlarini tashkil etish bilan bog'liq asosiy maqsadlar va asosiy vazifalarni o'rganadi.

Inklyuziv ta'limning maqsadi

Inklyuziv ta'limning asosiy maqsadi barcha o'quvchilarning inson huquqlari va asosiy erkinliklarini ta'minlashdan iborat. Inklyuziv ta'lim asosiy ta'lim tizimidan nogironlar kabi muayyan guruhlarni tarixan chetlab o'tgan yoki cheklab qo'ygan to'siqlar va kamsituvchi amaliyotlarni yo'q qilishga intiladi. Inklyuziv ta'lim yondashuvlarini tashkil etish orqali maktablar va tumanlar quyidagilarga qaratilgan:

1. Ta'lim olishning teng huquqliligini ta'minlash: Inklyuziv ta'lim har bir o'quvchiga o'quv jarayonining barcha jabhalarida, ya'ni o'quv dasturidan darsdan tashqari mashg'ulotlargacha kirish va ishtirok etish imkoniyatini kafolatlaydi.

Sizning ta'kidlashingiz to'g'ri. Inklyuziv ta'limning asosiy maqsadlaridan biri har bir o'quvchiga o'quv jarayonidagi barcha jihatlarida teng huquqlilikni ta'minlashdir. Buni quyidagicha yoritib berish mumkin:

Inklyuziv ta'lim har bir o'quvchiga quyidagi imkoniyatlarni kafolatlashni ko'zda tutadi:

1.1 O'quv dasturiga teng kirish: Inklyuziv yondashuvlar orqali barcha o'quvchilar, ularning individual xususiyatlari va qobiliyatlaridan qat'i nazar, o'quv dasturiga teng kirish huquqiga ega bo'ladilar.

1.2. Darsdan tashqari mashg'ulotlarda teng ishtirok etish: Inklyuziv ta'lim maktabdagi barcha darsdan tashqari va to'garaklardagi faoliyatlarda har bir o'quvchining teng qatnashuvini ta'minlaydi.

1.3. O'quv jarayonidagi faol ishtirok: Inklyuziv yondashuv orqali barcha o'quvchilar o'quv jarayonida faol qatnashish, o'z fikrini bildirish va ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Shu tarzda, inklyuziv ta'lim tizimini tashkil etish orqali maktablar va ta'lim muassasalari har bir o'quvchining o'quv jarayoniga teng kirish va ishtirok etishi uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi. Bu esa o'quvchilarning bilim olish, rivojlanish va umumiy hayot imkoniyatlarini oshirishga xizmat qiladi.

2.To'liq ishtirok etish va faollikni rag'batlantirish: Inklyuziv ta'lim barcha o'quvchilarning ta'lim jamiyatiga mazmunli jalb etilishiga yordam beradi, ularga tegishlilik va vakolatlar hissini rivojlantiradi.

3.Turli xil ta'lim ehtiyojlarini qo'llab-quvvatlash: Inklyuziv ta'lim har bir talabaning o'ziga xos ta'lim profillari, kuchli tomonlari va qiyinchiliklarini tan oladi va ularga javob beradi, kerak bo'lganda individual turar joy va yordam beradi.

4.Ijtimoiy inklyuziya va qabul qilishni rag'batlantirish: Inklyuziv ta'lim xilma-xillikni qadrlashga, hamdardlik va hurmatni rivojlantirishga hamda maktab jamoasida stigma va noto'g'ri qarashlarni yo'q qilishga yordam beradi.

5.Ta'lim natijalari va hayot imkoniyatlarini yaxshilash: Inklyuziv ta'lim barcha o'quvchilarning akademik, ijtimoiy va hissiy natijalarini maksimal darajada oshirishga, natijada ularning kelajakdagi hayot imkoniyatlarini va jamiyatdagi ishtirokini oshirishga qaratilgan.

Inklyuziv ta'limni tashkil etishning asosiy vazifalari

Inklyuziv ta'limni tashkil etish quyidagi asosiy vazifalarni o'z ichiga olgan keng qamrovli va ko'p qirrali yondashuvni o'z ichiga oladi:

Siyosat va boshqaruv**: inklyuziv ta'lim siyosati, qonunchilik va ta'lim tizimida inklyuziv amaliyotlarni joriy etishni mandatlaydigan va boshqaradigan boshqaruv tuzilmalarini yaratish.

O‘quv rejasi va yo‘riqnomasi**: Turli xil ta’lim ehtiyojlarini qondiradigan va barcha talabalarning faol ishtirokini rag‘batlantiradigan moslashuvchan, sezgir o‘quv dasturi va ta’lim yondashuvlarini ishlab chiqish va taqdim etish.

O‘qituvchilarni tayyorlash va malakasini oshirish**: O‘qituvchilar, ma’murlar va yordamchi xodimlarning inklyuziv ta’limni chaqiruvgacha tayyorgarlik va doimiy kasbiy ta’lim imkoniyatlari orqali samarali amalga oshirish uchun bilim, ko‘nikma va qobiliyatga ega bo‘lishini ta’minlash.

Mavjud ta’lim muhitlari**: barcha o‘quvchilarning turli ehtiyojlariga javob beradigan, qulay, to‘siqsiz va jismoniy, raqamli va ijtimoiy-emotsional ta’lim muhitini yaratish.

Hamkorlikdagi hamkorlik**: Talabalarning ko‘p qirrali ehtiyojlarini qondirish va qo‘llab-quvvatlashni muvofiqlashtirish uchun o‘qituvchilar, oilalar, jamiyat a’zolari va tegishli xizmat ko‘rsatuvchi provayderlar o‘rtasida mustahkam hamkorlikdagi hamkorlikni rivojlantirish. Monitoring va baholash: inklyuziv ta’lim amaliyotlarining joriy etilishi va ta’sirini monitoring qilish uchun mustahkam tizimlarni joriy etish hamda doimiy takomillashtirish bo‘yicha sa’y-harakatlarni xabardor qilish uchun ma’lumotlardan foydalanish.

Xulosa: Inklyuziv ta’limni tashkil etish barcha talabalar uchun teng huquqli foydalanish, ishtirok etish va natijalarni ta’minlash uchun ta’lim tizimlari va amaliyotlarini o‘zgartirishga qaratilgan muhim tashabbusdir. Ushbu maqolada bayon etilgan asosiy maqsad va vazifalarni hal qilish orqali maktablar va tumanlar har bir o‘quvchiga rivojlanish va o‘z salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarish imkonini beruvchi yanada inklyuziv, adolatli va imkoniyatlarni kengaytiruvchi ta’lim muhitini yaratish ustida ishlashlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. ЭСОНОВ, Зиёдбек, and Нодира НОСИРЖОНОВА. "ҚЎҚОН ХОНЛИГИ ХОНЗОДАЛАРИНИНГ ИЖТИМОЙ СОҶАДАГИ ФАОЛЯТИ ТАРИХИДАН." *Journal of Fundamental Studies* 1.1 (2023): 24-27.
2. Эсонов, Зиёдбек. "ФАРҶОНА ВОДИЙСИ АҲОЛИСИ ТЎҚИМАЧИЛИК ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ АНЪАНАЛАРИ." *Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари/Актуальные проблемы социально-гуманитарных наук/Actual Problems of Humanities and Social Sciences*. 3.12/1 (2023).
3. Эсонов, Зиёдбек Юлдашевич. "“СЎФИ АЗИЗЛАР” ЗИЁРАТГОҶИ ТАРИХИДАН." *Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры* 2.2 (2022): 12-17.
4. Yuldashevich, Esonov Ziyodbek. "THE ROLE OF THE RELIGIOUS FIGURE SAHIBZODA MIYON HAZRAT IN THE KOKAND KHANATE."
5. Yuldashevich, Esonov Ziyodbek. "THE ROLE OF THE RELIGIOUS FIGURE SAHIBZODA MIYON HAZRAT IN THE KOKAND KHANATE."
6. Эсонов, Зиёдбек Юлдашевич. "ФАРҶОНА ВОДИЙСИ ҲУНАРМАНДЛАРИ УЮШМАСИ ВА УНИНГ НИЗОМИ." *Oriental Art and Culture* 2.4 (2021): 575-579.